

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 109/2023-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného JUDr. Zuzanou Bejdovou LL.M., advokátkou, Skuteckého 30, Banská Bystrica, proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 4 Tpo 3/2023 zo 17. januára 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. januára 2023 domáha vyslovenia porušenia jeho základného práva zaručeného čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného čl. 5 ods. ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia, jeho zrušenia a vrátenia veci všeobecnému súdu na ďalšie konanie, priznania primeraného finančného zadost'učinenia, ako aj náhrady trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi je vedené väzobné trestné stíhanie pre trestný čin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi, kde bol sťažovateľ vzatý do väzby uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 0 Tp 118/2022 z 23. júla 2022 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Tpo 35/2022 z 11. augusta 2022 z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku, pričom neskôr došlo k obmedzeniu dôvodov väzby sťažovateľa na základe príkazu dozor konajúceho prokurátora z 8. novembra 2022, ktorým bol dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zrušený. Sťažovateľ adresoval okresnému súdu 5. decembra 2022 žiadosť

o prepustenie z väzby na slobodu, o ktorej rozhodol okresný súd uznesením č. k. 0 Tp 118/2022 zo 4. januára 2023 (ďalej len „prvostupňové väzobné rozhodnutie“), ktorým žiadosť zamietol a nenahradil väzbu sťažovateľa alternatívnymi opatreniami. O sťažnosti sťažovateľa podanej proti prvostupňovému väzobnému rozhodnutiu rozhodol krajský súd uznesením č. k. 4 Tpo 3/2023 zo 17. januára 2023 (ďalej len „namietané uznesenie“), ktorým sťažnosť podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že v jeho prípade orgány činné v trestnom konaní v rámci dokazovania doteraz nezabezpečili žiadne dôkazy, ktoré by potvrdzovali členstvo sťažovateľa v organizovanej skupine, ktoré predstavuje kvalifikačný prvok závažnejšieho spôsobu konania, ktorý v jeho prípade založil prísnejšiu právnu kvalifikáciu konania, v dôsledku ktorej je skutok, ktorý je mu kladený za vinu, považovaný za obzvlášť závažný zločin. V tomto smere spochybňuje obsah svedeckej výpovede, ako aj samotnú osobnosť špecifikovaného svedka, ktorý mal podľa dozor konajúceho prokurátora usvedčovať sťažovateľa z výroby nedovolených látok. Takisto poukazuje na obsah znaleckého posudku, ktorý síce potvrdil uňho nadmerné užívanie psychoaktívnych látok, avšak bez známkov závislosti. Podľa jeho vyjadrenia spisový materiál týkajúci sa vedeného trestného konania neobsahuje žiaden priamy dôkaz svedčiaci o tom, že by sa mal sťažovateľ podieľať na predaji nedovolených látok, prípadne na ich výrobe.

4. Sťažovateľ v druhom rade namieta, že sa krajský súd vo svojom rozhodnutí dostatočne nevysporiadal ani s jeho argumentáciou, ktorou spochybňoval danosť dôvodov preventívnej a útekovvej väzby v jeho prípade. Zastáva názor, že rozhodnutia konajúcich súdov, pokiaľ ide o útekovú väzbu, iba formálne a všeobecne odkazujú na hrozbu vysokého trestu a dôvodnú obavu z možného úniku do zahraničia, pričom takto prezentované riziko nie je podľa sťažovateľa podložené zo strany konajúcich súdov žiadnymi konkrétnymi skutočnosťami. Podľa neho ani súdmi ustálená dôvodná obava z možného pokračovania v trestnej činnosti nemá oporu v podobe prezentácie konkrétnych skutočností, ktoré by ju dostatočne zdôvodnili. V tomto smere spochybňuje závery väzobných rozhodnutí, ktoré poukazujú na jeho predošlé odsúdenia, a uvádza, že jeho záznamy v registri trestov sa týkajú zahladených odsúdení, kde navyše ani v jednom prípade nešlo o drogovú trestnú činnosť. V tomto kontexte dôvodí aj odkazom na svoje priaznivé majetkové pomery a pracovné možnosti, ktoré má zabezpečené v prípade prepustenia na slobodu. V neposlednom rade podľa jeho názoru riziko pokračovania v trestnej činnosti minimalizuje aj fakt, že všetko personálne, materiálne a priestorové vybavenie potrebné k takýmto aktivitám je v dôsledku vedeného trestného konania neaktuálne, resp. zaistené.

5. Napokon sťažovateľ v závere ústavnej sťažnosti formuluje tvrdenie o nepreskúmateľnosti dôvodov namietaného uznesenia v časti nenahradenia jeho väzby alternatívnymi opatreniami. Podľa neho sa konajúce súdy v uvedenom smere jeho návrhom na nahradenie väzby dostatočne

nezaoberali. Je totiž toho názoru, že v jeho prípade sú výnimočné okolnosti pre uplatnenie alternatívneho opatrenia splnené, keďže sa považuje v podstate za bezúhonnú osobu, ktorá vedie usporiadaný život, má priaznivé rodinné zázemie a svoj skutok ľutuje.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou argumentácie sťažovateľa sú jeho námietky, v ktorých spochybňuje svoje postavenie člena organizovanej skupiny páchatel'ov drogovej trestnej činnosti a tiež danosť dôvodov preventívnej a útekovej väzby, ktorá bola konajúcimi súdmi ustálená ako dôvod jeho väzobného stíhania.

7. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a je v ňom obsiahnuté aj právo obvineného na urýchlenu súdnu kontrolu zákonnosti jeho väzby, s čím je spojená povinnosť nariadenia prepustenia obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou. Obsah označeného ustanovenia ústavy korešponduje s právami vyplývajúcimi z čl. 5 dohovoru (obdobne napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 424/08, III. ÚS 581/2015, III. ÚS 183/2018). Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky (okrem iného) na kvalitu preskúmania. Väzobné konanie týkajúce sa rozhodovania o osobnej slobode obvinenej osoby musí spĺňať niektoré fundamentálne požiadavky spravodlivého konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktoré sú prenesené do špeciálnych ustanovení čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy a čl. 5 dohovoru aplikovateľných na konania týkajúce sa väzby. Jednou z nich je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (pozri napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 581/2015, II. ÚS 113/2020).

8. Pri posúdení väzobnej trestnej veci sťažovateľa sa preto ústavný súd zameril na zodpovedanie otázky, či sa krajský súd s relevantnými okolnosťami veci sťažovateľa, resp. s tými okolnosťami, na ktoré poukazoval sťažovateľ v sťažnosti podanej proti prvostupňovému väzobnému rozhodnutiu okresného súdu, vysporiadal adekvátne a preskúmateľne, či je tak odôvodnenie jeho rozhodnutia v spojení s dôvodmi rozhodnutia okresného súdu ústavnoprávne akceptovateľné a či konajúcim súdom zvolená a prezentovaná interpretácia aplikovanej právnej úpravy neodporuje jej účelu a zmyslu. Inými slovami, či je väzba v prípade sťažovateľa zdôvodnená ústavne udržateľným spôsobom. Z uvedených dôvodov sa ústavný súd oboznámil tak s aplikovanými ustanoveniami Trestného poriadku, ako aj s odôvodnením druhostupňového väzobného rozhodnutia krajského súdu.

9. Podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

a) ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,

b) bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo

c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil,

a ak vzhľadom na osobu obvineného, povahu alebo závažnosť trestného činu, pre ktorý je trestne stíhaný, nie je v čase rozhodovania o väzbe možné väzbu nahradiť podľa § 80 alebo § 81.

Podľa § 129 ods. 2 Trestného zákona organizovanou skupinou sa na účely tohto zákona rozumie spoločenie najmenej troch osôb na účel spáchania trestného činu, s určitou deľbou určených úloh medzi jednotlivými členmi skupiny, ktorej činnosť sa v dôsledku toho vyznačuje plánovitosťou a koordinovanosťou, čo zvyšuje pravdepodobnosť úspešného spáchania trestného činu.

10. Ústavný súd sa pre účely posúdenia ústavnej sťažnosti sťažovateľa podrobne oboznámil s obsahom odôvodnení oboch rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu v súlade so svojim ustáleným právnym názorom, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a druhostupňového súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože tieto konania z hľadiska ich predmetu tvoria jeden celok. Uvedené závery zahŕňajú aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového súdu, ako aj druhostupňového súdu), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

11. Okresný súd v odôvodnení prvostupňového väzobného rozhodnutia poukázal na vyjadrenie dozor konajúceho prokurátora, ktorý vo svojom nesúhlasnom stanovisku k žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu uviedol, že dôvodnosť podozrenia zo spáchania vyšetrovanej trestnej činnosti vo vzťahu k osobe sťažovateľa bola posilnená, a to výpoveďou [REDAKOVANÉ], pokiaľ ide o participáciu sťažovateľa na činnosti organizovanej skupiny, výpoveďou [REDAKOVANÉ] (pred vznesením obvinenia) a výpoveďou [REDAKOVANÉ], pokiaľ ide o participáciu sťažovateľa na výrobe nedovolanej látky, kde posledný z menovaných mal vypovedať opakovane a v rámci výpovede potvrdil, že sťažovateľ inicioval „varenie pervitínu“ a nakúpil chemikálie a komponenty, pričom malo dôjsť k trom „pokusom“ o výrobu nedovolanej látky. Podľa prokurátora ďalej obvinený [REDAKOVANÉ] vo svojej výpovedi uviedol, že tri alebo štyri mesiace s ním po tabletky (k výrobe nedovolanej látky) chodieval sťažovateľ ako šofér, ktorého zabezpečil obvinený [REDAKOVANÉ] pričom následne bol požiadaný sťažovateľom, že „to chce pre seba a s tým chodievali za obvineným [REDAKOVANÉ], s tým, že obvinený [REDAKOVANÉ] dostane svoju odmenu za to, čo navaria“. Takisto prokurátor prezentoval dôkaznú situáciu, keď u obvineného [REDAKOVANÉ] došlo k zaisteniu viacerých chemických prostriedkov a chemických

prípravkov k výrobe pervitínu a tiež špecifikovaného prekursora v odhadovanej hodnote 3 570 eur, kde je zrejmé, že tento prekursor mal zabezpečiť sťažovateľ. Napokon prokurátor poukázal na to, že došlo k odtajneniu utajovanej prílohy, a to „odposluchov“ z telefónneho čísla sťažovateľa, ktoré potvrdzujú dôvodnosť právnej kvalifikácie spáchania vyšetrovaného skutku organizovanou skupinou, kde prokurátor konkretizoval, o ktoré hovory a SMS správy ide. Okresný súd v prvostupňovom väzobnom rozhodnutí a krajský súd v namietanom uznesení zhodne konštatovali, že z obsahu spisového materiálu týkajúceho sa vyšetrovanej trestnej veci vyplýva, že boli získané dôkazy takej kvality, že možno dospieť k významnej miere podozrenia, že skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, sa stal a možno ho posúdiť ako trestný čin, a teda je preukázaná existencia dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu sťažovateľom ako základný predpoklad väzby sťažovateľa. Takisto bolo v nadväznosti na to súdmi konštatované, že špecifikovaný dôkazný materiál plne odôvodňuje podozrenie, že sa mal sťažovateľ vyšetrovanej trestnej činnosti dopustiť ako člen organizovanej skupiny. Vo vzťahu k útekovej väzbe konajúce súdy dôvodili poukazom na hrozbu vysokého trestu, nebezpečenstvo odchodu do zahraničia alebo na neznáme miesto, kde prípadné zotrúvanie u známych alebo na inom neznámom mieste si nevyžaduje rozsiahlejšie materiálne zabezpečenie a dlhodobú prípravu. Dôvodnosť obavy z pokračovania v trestnej činnosti okresný súd a krajský súd podporili poukazom na závažnosť, charakter a okolnosti vyšetrovanej trestnej činnosti, ktorá mala byť páchaná organizovanou skupinou a dlhobehjšie, takisto odkázali na osobný profil sťažovateľa, ktorý bol v minulosti sedemkrát súdne trestaný, v jednom prípade dokonca cudzozemským súdom, kde skutočnosť, že vo väčšine prípadov ide o zahladené odsúdenia, nie je prekážkou, aby tieto odsúdenia boli pri rozhodovaní o väzbe sťažovateľa zohľadnené v rámci hodnotenia osoby sťažovateľa a jeho sklonov k páchaniu trestnej činnosti. Podľa konajúcich súdov ani obrana sťažovateľa, ktorý deklaroval dostatočný príjem, nevylučuje obavu, že by si sťažovateľ pokračovaním v trestnej činnosti mohol zabezpečiť vyšší životný štandard. Konajúce súdy vylúčili možnosť náhrady väzby sťažovateľa dôvodiac, že vzhľadom na povahu a závažnosť trestnej činnosti, ako aj s prihliadnutím na osobnosť sťažovateľa alternatívne opatrenia nie sú spôsobilé zabezpečiť účel väzby, navyše, výnimočné okolnosti, ktorých splnenie v prípade sťažovateľa je predpokladom na nahradenie väzby sťažovateľa miernejšími opatreniami, neboli zistené. V tejto súvislosti konajúce súdy interpretovali, že za takéto výnimočné okolnosti treba považovať pomery obvineného, teda okolnosti týkajúce sa jeho osoby, kde pri jej posudzovaní je potrebné pozornosť venovať najmä celému predchádzajúcemu životu obvineného (vek, recidíva, postoj k spáchaniu trestného činu a pod.). Konajúce súdy tak uzavreli, že vzhľadom na doterajší spôsob života sťažovateľa poskytnutý písomný sľub sťažovateľa neposkytuje dostatočnú záruku na nahradenie jeho väzby.

12. Po oboznámení sa s obsahom rozhodnutí tak okresného súdu, ako aj krajského súdu je ústavný súd toho názoru, že argumentácia, prostredníctvom ktorej bolo sťažovateľovi vysvetlené splnenie materiálnych podmienok väzby a ktorou tiež konajúci súd reagoval na sťažnostné námietky uplatnené sťažovateľom proti prvostupňovému väzobnému rozhodnutiu, je jednak vyčerpávajúca a súčasne konvenuje obsahu dotknutých ustanovení Trestného poriadku a Trestného zákona. Ústavný súd je predovšetkým toho názoru, že sumár dôkazov (špecifikované výpovede obvinených a výsledok odpočúvania a záznamu telekomunikačnej prevádzky) o podozrení z členstva

sťažovateľa v organizovanej skupine zaoberajúcej sa drogovou trestnou činnosťou, ktorý prostredníctvom stanoviska dozor konajúceho prokurátora prezentuje odôvodnenie prvostupňového väzobného rozhodnutia, rozhodne nemožno považovať za stav dôkaznej núdze, ako to tvrdí sťažovateľ v uplatnenej ústavnej sťažnosti. Rovnako opis konkrétnych skutočností opodstatňujúcich u sťažovateľa väzbu preventívnu, ponúknutý v odôvodnení rozhodnutí konajúcich súdov, je výpovedný a presvedčivý, dostatočne podporujúci ustálenú dôvodnú obavu z pokračovania v trestnej činnosti v súlade s § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Záver o danosti dôvodov preventívnej väzby má podľa ústavného súdu výraznú oporu v charaktere vyšetrovanej trestnej činnosti, ktorá sa vyznačuje vysokou spoločenskou nebezpečnosťou, kde táto mala byť páchaná po dlhšiu dobu (približne od decembra 2020 až do júla 2022) a organizovanou formou. Nezanedbateľný v tomto smere nie je ani súdmi prezentovaný osobnostný profil sťažovateľa zaťažený kriminálnou minulosťou signalizujúcou sklon k páchaniu trestnej činnosti (kde zahľadanie odsúdenia v žiadnom prípade nemožno považovať za prekážku zohľadnenia predmetných odsúdení pri posudzovaní osobnosti sťažovateľa a jeho predchádzajúceho spôsobu života). Popísaný osobnostný profil sťažovateľa vrátane poznatkov z dokazovania svedčiacich o ambíciách sťažovateľa posunúť sa na vyšší level drogových aktivít (opakované pokusy o výrobu nedovolennej látky) aj podľa názoru ústavného súdu predstavuje dostatočný skutkový podklad na odôvodnenie záveru konajúcich súdov o nemožnosti náhrady väzby sťažovateľa alternatívnym opatrením, ktoré by vzhľadom na recidívne tendencie sťažovateľa nebolo spôsobilé účel väzby zabezpečiť. Pokiaľ ide o zdôvodnenie útekov väzby, v prípade sťažovateľa je ústavný súd toho názoru, že aj keď v počiatočnej etape väzby je takéto zdôvodnenie predmetného typu väzby ešte akceptovateľné, v bezprostredne nasledujúcich štádiách vedeného trestného konania bude sumár okolností, ktorými konajúce súdy uvedený typ väzby sťažovateľa v doterajšej fáze podporili, nedostačujúci, pokiaľ k uvedenému sumáru nepristúpia ďalšie konkrétne okolnosti relevantného charakteru signalizujúce spolu s doterajšími zistenými okolnosťami riziko vyhýbania sa sťažovateľa vedenému trestnému konaniu či samotnému trestu.

13. Namietané uznesenie krajského súdu sa vzhľadom na predchádzajúce závery ústavnému súdu nejaví ako svojvoľné. Ústavný súd je toho názoru, že krajský súd uviedol vo svojom rozhodnutí dostatočne konkrétne a náležité argumenty podporujúce zákonnosť postupu pri rozhodovaní o väzbe sťažovateľa, pričom výklad, ktorý v súvislosti s aplikáciou príslušnej právnej úpravy v dotknutom rozhodnutí prezentoval, nijako neodporuje zmyslu a účelu príslušných ustanovení Trestného poriadku upravujúcich postup pri rozhodovaní o väzbe.

14. Vychádzajúc z prezentovaných záverov, ústavný súd vyhodnotil ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/208 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietol.

15. Ústavný súd vzhľadom na všetky svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. marca 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu